

MÜNEBBİHAT, 5. DERS*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbil-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihi ecmaîn...

Beraber, bir salât ü selâm okuyalım:

“Allaaahümme sallî âlâaa, seyyidinâaa, muhammedinin nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ... Aalihî ve sahbihî ve sellim.”

a. İnsanlarla Güzel Geçinmek

Dünkü dersten bir-iki tanesini tekrar edeyim:

وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مَنْ لَمْ يَكُنْ عِنْدَهُ سُنَّةُ
اللَّهِ وَسُنَّةُ رَسُولِهِ وَسُنَّةُ أَوْلِيَائِهِ فَلَيْسَ فِي يَدِهِ
شَيْءٌ قِيلَ لَهُ مَا سُنَّةُ اللَّهِ قَالَ كِتْمَانُ السِّرِّ وَقِيلَ
مَا سُنَّةُ الرَّسُولِ قَالَ الْمُدَارَاةُ بَيْنَ النَّاسِ وَقِيلَ
مَا سُنَّةُ أَوْلِيَائِهِ قَالَ إِحْتِمَالُ الْأَذَى عَنِ النَّاسِ

Hazret-i Ali RA demiş ki:

(Men lem yekün indehû sünnetu'llâhi, ve sünneti rasûlihî, ve sünneti evliyâihî, feleyse fi yedihî şey'ün) “Şu üç sünnet; Allah'ın sünneti, Peygamber'in sünneti, evliyânın sünneti bir

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

kimsede olmazsa, o kimsenin elinde hiç bir şey yoktur.”

Demişler ki:

1. (*Mâ sünnetu'llâh*) “Allah’ın sünneti nedir?”

Demiş: (*Kitmânü’s-sirri*) “Sırları saklamak...”

Sırrın envai çeşidi var. Bazı insan da kemâle ait şeyler görür.

Onu söylemek hoşuna gider insanın... Bu akşam melekleri şöyle gördüm. Peygamberleri böyle gördüm. Cenneti böyle gördüm. Güzel şeyler. İnsanın hoşuna gider. Bunlar Allah-u Teâlâ’nın kulunu tecrübe etmesidir. İnsanın hemen kemâline delalet etmez. Onu bazen hiç uygunsuz olanlar da görür. Fakat sırları daima saklamak lazım! O bizim padişahlar gibi...

Onu adet edinmişler. Meselâ, sefere gideceği vakitte o tarafa gidecekse bu tarafı göstermiş. Gideceği yeri saklamış... Sen de sırrını saklarsan, yapacağın işlerde muvaffak olursun.

2. (*Mâ sünnetü’r-rasûl*) “Sünnet-i Rasûlullah nedir?”

(*Elmüdârâtü beyne’n-nâs*) “İnsanlarla güzel geçinmek, insanlarla hüsnü muamele... Herkesin bir çeşit hilkati var; herkesin ayrı ayrı... Bunların hepsiyle de güzel geçinmek... Herkesin huyuna göre su vermek...”

3. (*Mâ sünneti evliyâihî?*) “Sünnet-i evliyâ nedir?” demişler.

(*İhtimâlü’l-ezâ ani’n-nâs*) “İnsanlardan gelen ezâlara sabr ü tahammül etmektir.” buyurmuş.

Bu çok güzel bir şeydir. Ama, bu hilkaten verilmişse ne a'lâ... Hilkaten verilmediyse, sabır olmaz. Çünkü, rahmetli bizim müezzin efendi aklıma geldi de... Ne desen boş! Kızdı mıydı, gözü görmezdi. Allah rahmet eylesin...

b. Önce Allah'ın Rızası

وَكَانُوا مِنْ قَبْلَنَا يَتَوَاصُونَ بِثَلَاثِ حِصَالٍ
وَيَتَكَاتِبُونَ بِهَا مَنْ عَمِلَ الْخَيْرَ كَفَاهُ اللَّهُ أَمْرَ
دِينِهِ وَدُنْيَاهُ وَمَنْ أَحْسَنَ سَرِيرَتَهُ أَحْسَنَ اللَّهُ
عَلَانِيَتَهُ وَمَنْ أَصْلَحَ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ أَصْلَحَ اللَّهُ
مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّاسِ

(*Ve kânü men kablenâ*) Bizden evvel geçen kavimler, milletler,

(*yetevâsavne biselâsi hısâl*) üç şeyle birbirlerine vasiyet ederlermiş, nasihat ederlermiş. (*ve yetekâtebüne bihâ*) Bazen de yazarlarmış onları, “Şu üçü yapın!” diyerekten.

1. Birisi: (*Men amile li-âhiretihi*) “Kim işini, amelini Allah için yapıyorsa, ahiret için yapıyorsa; (*kefâhu'llahu emre dînihi ve dünyâhu*) Allah-u Tealâ onun hem dünya, hem de ahiret işlerine kâfidir.” Yalnız, yaptığını Allah için yapsın...

Aklıma gelmişken, ihlâs babında... İşte, arkadaşlar çıkmışlar bir ava... Derken bir fırtınaya tutulmuşlar. Bir mağaraya iltica

etmişler. Allah'tan, oraya koca bir taş gelmiş, mağarayı kapamış. Çıkmalarına imkân yok! Ölecekler orda... Güçleri de yetmiyor. Ne yapalım, duaya kaldı bizim işimiz demişler. Söyleyin bakalım, yalvaralım Allah'a da, Cenab-ı Hak bizi burdan kurtarırsa ne âlâ... Birisi demiş ki:

“—Ben anama ve babama çok hürmet ve saygı gösterirdim. Onları doyurmadan çocuklarımı doyurmazdım. Bir gün geldim baktım ki, uyuya kalmış anam babam... Ben de geç kalmışım. Çocuklar ayağımın altında bağıırıyorlar:

‘—Baba bize süt ver! Baba bize süt ver! ‘

Hiç dinlemedim onları... Tâ sabah olup da onlar uyanıncaya kadar da, onları uyandırmadım. ‘Kalk baba! Baksana sütünü getirdim.’ demedim. Bekledim orada...”

Bir rivayette, kıışmış galiba da yapışmış eline tas... Uyanmışlar; doyurmuş.

“—Bunu ben senin rızân için yaptım yâ Rabbi! Eğer bize buradan bir kurtuluş verirsen, ne mutlu!” demiş.

Derken, taş şöyle biraz yuvarlanmış. Bir ışık girmiş içeriye ama, çıkmak mümkün değil yine... İşte, ikincisi de bir dua yapmış. Üçüncüsü de bir dua yapmış. Onların üçü de makbul olmuş. Ama, üçü de yaptıkları işi Allah için yapmışlar. Onun için, Allah da kabul etmiş dualarını... Kurtulmuşlar oradan... Yâni, ahiret için amel edenin dünya işlerinde de, ahiret işlerinde de, Allah-u Teâlâ ona kâfi!

2. İkincisi: (*Ve men ahsene serîretehû*) “İçini düzelten, içini güzelleştiren... İç güzelliği; gönül güzelliği, ahlâk güzelliği, hepsi içinde... İçini böyle güzelleştirmiş. Ahlâkı güzel; kavgacı değil, gürültücü değil... Kimsenin aleyhinde konuşmaz.”

Şimdi, burada da dedi ki: “Kim içini düzeltirse, miydi, (*ahsena’llâhu alâniyetehû*) Allah onun dışını düzeltir!” Dış düzgünlüğü, iç düzgünlüğüne bağlı...

Peygamber SAS Efendimiz zamanında iki kabile vardı: Evs, Hazrec... İkisi de döğüşüyorlar birbirleriyle... Büyük kabileler... Efendimiz geldi, bunları barıştırdı. İslâm oldular ikisi de... Sonra bir yahudi geldi, yine bunların arasına fit soktu. Yine bunlar başladılar döğüşmeye... Efendimiz SAS, yine gitti onları barıştırdı da... Diyor ki Kur’an’da, *estaizü bi’llâh*:

لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتْ بَيْنَ
قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلَفَ بَيْنَهُمْ

(الأنفال: ٦٣)

(*Lev enfakte mâ fi’l-ardı cemîan mâ ellefte beyne kulûbihim, ve lâkinna’llâhe ellefe beynehüm*) “Ey Rasûlüm! Ey Habibim! Ey benim âlemlere rahmet olarak gönderdiğim peygamberim! Sen yeryüzünün bütün malını, parasını sarf etmiş olsan bu insanların gönüllerini bir araya getirip birbiriyle uzlaştıramazdın. (*Ve lâkinna’llâhe ellefe beynehüm*) Bunların

kalplerini Allah uzlaştırdı.” (Enfal, 8/63)

O te’lifi Allah yaptı. Allah onların gönüllerine merhamet verdi, idrak verdi; kavga bitti. Onu veren, Allah... Şimdi biz Allah’a dönsek, Allah onu bize de yapacak...

Şimdi kanun para etmiyor. Herif, kanun-manun dinlemiyor. İşte, yapacağını yapıyor. Sebebi: Fitne... Fitnenin membaı da, öşrün kalkışı... Şimdi, köylüye demek lâzım:

“—Yahu kardeş! Namaz nasıl borçsa, zekât da öyle borç... Öşür de öyle borç!”

Birisi sana dese ki:

“—Biz senden namazı kaldırdık gayri, senin namaza ihtiyacın yok...

“—Eh, ne güzel!” deriz.

Ama, olur mu bu? Namazı kim kaldırabilir? Allah’ın emr ü fermanı... Zekâtı kim kaldırabilir? Allah’ın emri... Öşür de Allah’ın emri...

E, köylünün işine geldi. Yükten kurtuldum dedi, bilmem ne dedi. Öşrünü vermiyor meselâ... Zararı ammeye oluyor. Allah affetsin, ne yapalım!

3. (*Ve men asleha mâ beynehû ve beyna’llâhi*)

“Kendisi, Allah ile arasında olan hali ıslah etmiş... Yani, doğru. Namazında niyazında. Kötülük yapmıyor. Günah yapmıyor... Bu, ıslah hale gelir. (*Asleha’llâhu mâ beynehû ve beyne’n-nâs*) O zaman Allah-u Teâlâ da, onunla insanlar arasını ıslah eder. Onunla diğer insanlar arasında, geçim güzel olur.”

c. Hikmetin Başı Allah Korkusu

Haaa, o dünkü dersten bir şeyi yine tekrarlayalım! Çok güzel... Bir genç okumağa gidecekti de, zamanın peygamberi geldi, ona dedi ki:

يَا فَتَى إِنِّي أُعْظُكَ بِثَلَاثٍ خِصَالٍ فِيهَا عِلْمُ
الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ خَفَّ اللَّهُ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ
وَأَمْسِكْ لِسَانَكَ عَنِ الْخَلْقِ لَا تَذْكُرْهُمْ إِلَّا بِخَيْرٍ
وَانْظُرْ حُبْزَكَ الَّذِي تَأْكُلُهُ حَتَّى يَكُونَ مِنَ الْحَلَالِ

(*Yâ fetâ*) “Ey genç! (*Innî eizuke bi-selâsi hısâl*) Sana üç şeyle

nasihat edeceğim, va’z edeceğim; (*fîhâ ilmü’l-evvelîne ve’l-âhirîn*) Evvelkilerin ve ahirînin ilmi, yâni bütün ilimler bu üç şeyin içinde:

1. (*Haffi’llâhe fi’s-sırri ve’l-alâniyeh*) “Allah’tan gizli ve aşikâr her zaman kork!”

Allah-u Tealâ’dan korkuyu içine sindir. Ne ile? Tefekkür edersin; Allah-u Tealâ’nın büyüklüğünü, kuvvetini, kudretini, azabını, rahmetini... Korku içeriye girer inşallah. Allah’tan kork!

2. İkincisi de, (*Ve emsik lisâneke*) “Dilini tut! (*Ani’l-halki*) Halka karşı kat’iyyen dilini uzatma! (*Lâ tezkürühüm illâ bihayrin*) Mutlaka onların hayrına konuş!” Halk; hepsi var içinde. Serhoşu

da var, iyisi de var, kötüsü de var. Ama, sen hep iyisini gör. Hayrını söyle. Kötüsünü söyleme.

Bugün bizim Necmeddin'gil gelmişlerdi de, Arabistan'a gidiyorlarmış. Okudum onlara... Kimsenin aleyhinde konuşmayın! Bu, bir bakımdan gıybete gidiyor. Gıybete gidince, bütün sevaplarımız yanıyor. Ne kadar acı şey...

Onu da Cenab-ı Hak ne güzel diyor:

“—Ölmüş kardeşinin etini yemek hoşuna gider mi?”

Kimsenin gitmez. İşte, gıybet dediğin böyle... Allah muhafaza etsin... Onun için, o büyük de demiş ki ona:

“—Hiç halkın aleyhinde konuşma!”

E sarhoşmuş, ne yapalım? Dua et Allah'a, kurtarsın o adamı...

3. Üçüncü nasihat: (Ve'nzur hubzeke'llezî te'külühû) “Yediğin ekmeğe bak! (Hattâ yekûne mine'l-halâl) Helâlinden olsun lokman!”

Lokman helâlsa, ne mutlu sana!

d. İnsanların Hayırlısı

وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كُنْ عِنْدَ اللَّهِ خَيْرَ النَّاسِ
وَكُنْ عِنْدَ النَّفْسِ شَرَّ النَّاسِ وَكُنْ عِنْدَ النَّاسِ
رَجُلًا مِنَ النَّاسِ

Onun için, Hazret-i Ali Efendimiz ne güzel buyurmuş:

1. (*Kün inda'llàhi hayra'n-nâs*) “Allah-u Teâla indinde insanların hayırlısı ol!” Buyrulmuş ki:¹

خَيْرُ النَّاسِ مَنْ يَنْفَعُ النَّاسَ

(*Hayru'n-nâs, men yenfeu'n-nâs*) “İnsanların en hayırlısı, insanlara hayrı dokunandır.”

2. (*Ve kün inde'n-nefs, şerrü'n-nâs*) “Nefsinin yanında, nasın şerlisi ol!” Bu nefse hiç güven yok! Hiç... En berbad bir belâ başımızda... Onun için, nefsinin yanında nasın şerlisisin. Bunu iyi bil! Çünkü nefs seni cehenneme sürükleyecek. Kandıracak!.. Envai çeşit hileleri var. Onunla mücadele edeceksin.

Kim yapacak o mücadeleleri? Bayezid-i Bestami, “32 sene nefsimle uğraştım da, yola getiremedim!” diyor. Ancak 32 seneden sonra... Bunu bugün kim yapar? Ramazanda bir i'tikâf bile yapamıyoruz. On gün, ne olacak... Onu bile beceremiyoruz. Halbuki, Peygamberimiz hiç bırakmamış!

3. (*Ve kün inden-nâs, raculen minen-nâs*) “İnsanların arasında da, kendine paye verdirme! İnsanlardan bir adam, birisi sen ol!” Filân geliyor demesinler.

e. Şeytanın Vesveseleri

وَعَنْ حَاتِمِ الْأَصَمِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مَا مِنْ صَبَاحٍ إِلَّا
وَيَقُولُ الشَّيْطَانُ

¹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.171, no:44154; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.234, no:1254; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XXXIV, s.430, no:37640.

لِيَمَّا تَأْكُلُ وَمَا تَلْبَسُ وَأَيْنَ تَسْكُنُ فَأَقُولُ أَكُلُ
الْمَوْتَ وَالْبَسُ الْكَفَنَ وَأَسْكُنُ الْقَبْرَ

Hâtem-i Esam RA diyor ki:

(*Mâ min sabâhin*) Hiç bir sabah yoktur ki, (*illâ ve yekülü's- şeytânü lî*) şeytan bana musallat olur. Der ki:

(*Mâ te'külü*) “Ne yiyeceksin bakalım bugün? (*Ve mâ telbisü*) Ne giyeceksin? (*Ve eyne teskünü*) Nerede oturup kalkacaksın?” diye hergün şeytan beni böyle vesveselendiriyor.

Evin yok, yerin yok, malın yok, mülkün yok... Ne giyeceksin, ne edeceksin?

(*Feekülü*) Ben de ona derim ki:

(*Âkülü'l-mevt*) “Benim ekmeğim ölüm... Ben korkar mıyım başka şeyden? (*Ve elbisü'l-kefen*), Elbisem kefenim, (*ve eskünü'lkabr*) yerim de kabirdir.” Ne istiyorsun benden, ey şeytan; çekil yanımdan... Bu üç şey bende olduktan sonra, senin bana hiç zararın olmaz.

f. Allah'a İtaatın Karşılığı

وَعَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ خَرَجَ مِنْ ذُلِّ
الْمَعْصِيَةِ إِلَى عِزِّ الطَّاعَةِ أَغْنَاهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ
غَيْرِمَالٍ وَأَيَّدَهُ مِنْ غَيْرِ جُنْدٍ وَأَعَزَّهُ مِنْ غَيْرِ

عَشِيرَةٍ

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:

(Menharaceminzülli'l-ma'siyeti ilâizzi't-tâati)
“Her kim Allah-u Teâlâ'nın ma'siyetlerinden tâatine dönerse, Allah-u Teâlâ onu üç şeyle mükâfatlandırır:”

Allah muhafaza etsin, ma'siyyetten korunmak kolay bir şey değil! Allah korursa koruyacak. Meselâ, bugün ma'siyetin en önemli aracı göz... Onun için, bizim pîr Nakşibend Hazretleri, gözün için demiş ki, “Ayaklarının ucuna bak!” demiş. “Başka yere bakma!... Gözün, ayaklarının ucuna baksın. Sağını solunu görme. Önünü arkanı görme. Önüne bak, öyle yürü git!”

Rahmetli bizim Hacı Aziz Efendi, öyle yürürdü. Yani böyle, kafasını eğer önüne. Ne sağındakini görür, ne solundakini görür. Öyle gider. Alıştırmış kendisini maşaallah.

Binaen aleyh, göz gördü müydü tabii, ilk bakışta ma'fuv ama artık ikinci bakış, üçüncü bakış aleyhimize... E, bugünkü nefsin hakkından gelmek de kolay mı?

Onun için, ma'siyet zilletinden çıkan insan, Allah'ın tâatına yönelmiş insan... Allah-u Teâlâ ona üç şey veriyor:

1. *(Ağnâhu'llâhu teâlâ)* Allah onu zengin eder. *(Min gayri mâlin)* Malsız ona zenginlik verir Allah...

“—Malsız zenginlik olur mu?” dersin.

Olur! Gönül zenginliği vardır. Allah-u Teâlâ onu öyle zengin yapar.

2. *(Ve eyyede hû min gayri cündin)* “Askersiz

olaraktan onu kuvvetlendirir. Askersiz olarak, yardımcısı olmadan...”

3. (*Ve eazzeû min gayri aşîretin*) “Kendisinin arkasında aşireti yok. Kavmi yok. Müdafaa edecek kimsesi yok... Ama, Allah onu aşiretsiz de izzetlendirir.”

İnsanın bazen öyle kabilesi çok olur, kalabalık olur. O kabilesine arkasını dayar ve korunur o surette... Fakat, böyle garib bir kimse; ne kabilesi var, ne bir şeysi var. Allah-u Teâlâ da onu öyle aziz eder.

g. Gerçek İmanın Alâmetleri

وَرَوَى أَنَّهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ خَرَجَ ذَاتَ يَوْمٍ عَلَى أَصْحَابِهِ فَقَالَ كَيْفَ أَصْبَحْتُمْ فَقَالُوا أَصْبَحْنَا مُؤْمِنِينَ بِاللَّهِ فَقَالَ وَمَا عَلَامَةُ إِيمَانِكُمْ فَقَالُوا نَصَبْرٌ عَلَى الْبَلَاءِ وَنَشْكْرُ عَلَى الرَّخَاءِ وَنَرْضَى بِالْقَضَاءِ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْتُمْ مُؤْمِنُونَ حَقًّا وَرَبِّ الْكَعْبَةِ

Yine, SAS Efendimiz’den rivayet ediliyor ki:

(*Harace zâte yevmin alâ ashâbihî*) Bir gün Rasûlüllah SAS Hazretleri, ashab-ı kiramın yanına çıkmışlar.

(*Fekàle : Keyfe esbahte?*) “Bugün nasıl sabahladınız? Sabahınız hayrolsun!” diye sormuş

hatırlarını...

Buyurmuşlar ki:

(*Esbahnâ mü'minîne bi'llâh*) “Allah’a iman ile sabahladık.”

(*Ve mâ alâmetü imâniküm*) “İmanınızın alâmeti ne? Allah’a iman ile sabahladık diyorsunuz ama, imanınızın alâmeti ne?”

Buyurmuşlar ki:

1. (*Nasbîru ale'l-belâ*) “Belâya sabrederiz.”

Bugün Vahdeddin’e gittim de geçmiş olsuna... E tabii, şikâyet etmeden olmuyor insan, halinden... Acı, ızdırap içerisinde... Allah affetsin kusurlarımızı... Belâların bir takımı vardır, zordur. Allah hıfz ü himayesinde daim etsin...

Mekke-i Mükerreme’de biraz misafir oluyorduk. Bir gün geldi bir arkadaş; Mardinli kendisi, mühendis orada... Cidde’den Mekke’ye gidiyorlarmış. O koca koca arabalar var ya, tanker; gaz taşıyor, benzin taşıyor... O, yolu döneyim demiş, dönememiş. Motoru durmuş. Yolun iki tarafını da kapamış.

Bunlar da karşıdan gelirken farketmemişler. Arabayı vurduklarında, darmadağın olmuş araba... Fırlatmış onları dışarıya... Yüzleri gözleri yaralanmış ama yine bir şey olmamış elhamdülillâh... Bir haftada kurtarmışlar yakayı...

Onun için, “Az sadaka çok belâ def eder!” derler. “Sadakadan verecek paran olmazsa, iki rekât namaz kıl!” demişler.

2. (*Ve neşküru ale'r-rehà'*) “Belâya sabrettiği-miz gibi, bolluklara da şükrederiz!”

3. (*Ve nerdà bi'l-kadà'*) “Kazalara da râzı oluruz.” İşte, kazâ-i ilâhiye; araba gelecek, çarpacak oraya... Ne yapsan boş!.. Bunlara da razı oluruz.

(*Fekàle aleyhi's-selâm*) SAS Efendimiz demişler ki:

(*Entüm mü'minûne hakkan ve rabbi'l-kâ'beh*) “Kâbe'nin Rabbi hakkı için, siz hakîkten mü'minsiniz!”

Mü'minin alâmeti demek ki: Belâya sabır, bolluğa şükür, kazâyâ razı olmak.

Bu çok hoşuma gider: Sa'd İbni Ebi Vakkas denilen büyük bir zat... Acemleri mağlûb eden kumandan... İhtiyarlamış, gözleri de görmez olmuş... Demişler ki:

“—Biz senin biliyoruz duanı... Kılınç gibi keser senin duan... Allah'a bir dua etsen, verir gözlerini Allah sana!”

Ne kadar hoş bir şey söylemiş:

“—Ben Allah'ımın takdirini gözümün nurundan daha çok severim de, diyemem!” demiş.

Çok hoşuma gider. Allah hepimizi affetsin... Büyüklük bu...

h. Allah Sevgisi ve Korkusu

أَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى بَعْضِ أَنْبِيَائِهِ مَنْ لَقِينِي

وَهُوَ يُحِبُّنِي أَذْخَلْتُهُ جَنَّتِي وَمَنْ لَقِينِي وَهُوَ
يَخَافُنِي جَنَّبْتُهُ نَارِي وَمَنْ لَقِينِي وَهُوَ

يَسْتَحْيِي مِنِّي أَنْسَيْتُ الْحَفْظَةَ ذُنُوبَهُ

(*Evha'llâhu teâlâ ilâ ba'dı enbiyâihî*) Cenâb-ı Hak bazı nebîlerine vahyetmiş ki:

1. (*Men lakıyenî ve hüve yühibbunî*) “Kim, beni severekten, sevgi ile bana gelirse; (*edhaltehû cennetî*) ben onu cennetime korum.”

Allah sevgisi büyük nimettir. Çünkü bütün nimetleri veren odur. Şimdi insanlar, Allah'ı birkaç şeyden severler. Veriyor... Sıhhatimiz yerinde... Herşeyimiz yerinde... E, bunları veren Allah'ı severiz... Bazı büyükler bunları hiç hesaba katmadan; “Allah sevmeye lâıktır; ondan dolayı seviyorum!” diyerekten, hiç

o sıhhatini filân kaale almaz. Her ne çeşit olursa olsun Allah'ı severek ona dahil oldu mu; cennetine girecek.

2. (*Ve men lakıyenî ve hüve yehafunî, cennebtühû nârî*) Bir de ölürken, günahlardan korkarak öleceğiz. “Kim de günahlardan korkarak, korku içerisinde gelirse; ona da ateşi uzak ederim, cehennemi uzak ederim!” diyor. Korkusundan dolayı... 3. (*Ve men lakıyenî ve hüve yestahyî minnî*) “Kim de kabahatlar etmiş. ‘Ben nasıl gideceğim Rabbim senin huzuruna!’ diyerekten, haya ve utanç içerisinde... Bu, utanç içerisinde bana gelirse; (*enseytü'l-*

hafazate zünûbehû) ben de onun günahlarını hafaza meleklerine unuttururum!” Ama bunlar büyük nimet... Allah lütfetsin cümlemize...

i. Allah'ın Taksimine Razı Ol!

Abdullah ibn-i Mes'ud RA şöyle rivayet ediyor:²

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَدِّ مَا افْتَرَضَ
اللَّهُ عَلَيْكَ تَكُنْ أَعْبَدَ النَّاسِ وَاجْتَنِبْ مَا حَرَّمَ
اللَّهُ عَلَيْكَ تَكُنْ أَزْهَدَ النَّاسِ وَارْضَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ
لَكَ تَكُنْ أَغْنَى النَّاسِ

(هـ.ب.كر. عن ابن مسعود)

1. (*Eddi me'fterada'llàhu aleyk*) “Sen Allah-u Teâlâ'nın farz ettiği ibadetleri eda et... Farz ettiklerini, farzlarını edâ et; (*tekün a'bede'n-nâs*) o zaman nâsın en âbidi olursun!” Nâsın âbidi olmak istiyorsan, Allah-u Teâlâ'nın farz ettiği ibadetleri edâ et!

2. İkincisi: (*Ve'ctenib mâ harrema'llàhu aleyke*) “Allah'ın sana haram ettiklerinden kaç, uzak ol; (*tekün ezhede'n-nâs*) nâsın da en zâhidi olursun!”

Bu, haramlardan kaçmak, çok mühim bir iş...

² Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.218, no201; Ebû Dâvud, *Zühhd*, c.I, s.143, no:131; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.220; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c:XXXIII, s.177; Hennâd, *Zühhd*, c.II, s.501, no:1032; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.237, no:44296; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.85, no:953.

Çünkü iki şey: Emri ma'ruf, nehy-i ani'l-münker buyrulmuş. Yâni, ibadeti et, günahlardan kaç! İki şey... E, ibadeti yapıyoruz da günahlardan kaçamıyorsak; tek hatla lamba yanmıyor. İkisi birleşecek de öyle yanacak. İşte, kemâl-i insâniyet de, ancak ikisinin birleşmesiyle oluyor. Bir taraftan gûnahtan kaçacaksın, bir taraftan da emrine itaat edeceksin!

E, emrine itaat kolay; gûnahtan kaçmak zor... Binâen aleyh, günah yerlerine sokulmamak lâzım! Gûnaha alışmamak da lâzım! Gûnaha alıştın mıydı; günah işlerle, gûnahkârlarla da düşüp kalktın mıydı, işin içinden çıkılmaz yani... En evvel gûnahkârlardan uzaklaşmak lâzım! Gûnahkâr, namaz kılmayan insanlarla düşüp kalkıyorsan; sen de bir gün namazı bırakırsın... İçkicilerle düşüp kalkıyorsan; bir gün sen de alışırsın... Kumarcılarla düşüp kalkıyorsan; bir gün sen de kumarbaz olursun, farkına bile varmazsın... Onun için haramlardan muhakkak kaçmanın çaresini aramak, gûnahkârların yanına sokulmamak lazım!

Şimdi yazın plaj vakti... Herkes orada denize gireceğim de, güç alacağım, kuvvet alacağım diyor. Bunlar, masal hepsi yahu! Gücü kuvveti insana Allah verir! Günah yerlerinden fayda olmaz insana... Meselâ, “Şarap içeyim de kuvvetleneyim!” der insan... Şaraptan kuvvet olmaz insana!

“—E canım, içiyorlar ya gâvurlar? “

“—Gâvur içer canım; gâvurun gidişatına sen ne karışırsın? Müslümanlara karşı yasaklanan bir

şey... “

Onun için, meharimden kaçın! Allah-u Teâlâ haram mı etmiş; bırak! O zaman, nâsın zâhidi olursun!

3. (Ve’rda bimâ kasema’llâhu leke) “Sen de Allah-u Teâlâ’nın taksiminde sana verdiği râzı ol! Taksim-i ilâhîye râzı ol; (tekûn ağne’n-nâs) insanların en zengini olursun!”

Ne zaman? Taksime razı olursan... Allah-u Teâlâ kimisini zengin eder, çok verir, kimisine az verir ama; veren alan, taksimi yapan Allah... Şimdi senin o taksime razı olmayışın, Allah’ın taksimine itiraz edişindir.

Allah, ömrü yaratmış; ömrü yaratmazdan evvel yiyeceğimizi de yaratmış: Buna bu kadar, buna bu kadar, buna bu kadar... Bu parmaklar nasıl bir değilse, herkesin de rızkı bir değildir. Onun için, zenginin zenginliğine bakıp da imrenmek, ben de öyle olacağım demek, büyük hata!

Dünkü derste geçti ya:

“--Ona özenir, ona dalkavukluk yaparsa; dininin üçte ikisi elinden gider.” diyor.

O paralar hiç iyi bir şey değil! Allah nâmerde muhtaç etmeyecek kadar verdi miydi, kâfi...

İnsanları tuğyan ve isyana sevkeden şeyin başlıcası para! Para, insanları isyana sevk ediyor. İnsanın gözü de doymuyor. “Göz doymaz!” derler. İşte beş şey doymaz; deniz, bilmem ne, bilmem ne... Göz de doymuyor. Şimdi, birçok kimseler var, faizle büyük işler çeviriyorlar. Canım, faizin haram olduğunu bilmeyen yok...

Sen bu büyük işi yapacağına, küçük iş yap da harama sokulma!

j. Dünyanın Fânîliği

وَعَنْ صَالِحِ الْمَرْقَدِيِّ أَنَّهُ مَرَّ بِبَغْضِ الدِّيَارِ فَقَالَ
يَا دِيَارُ أَيْنَ أَهْلُكَ الْأَوَّلُونَ وَأَيْنَ عُمَارُكَ الْمَاضُونَ
وَأَيْنَ سُكَّانِكَ الْأَقْدَمُونَ فَهَتَفَ بِهِ هَاتِفٌ انْقَطَعَتْ
آثَارُهُمْ وَبَلَيْتُ تَحْتَ التُّرَابِ أَجْسَامُهُ وَبَقِيَتْ
أَعْمَالُهُمْ قَلَائِدَ فِي أَعْنَاقِهِمْ

Bu Sâlih el-Merkadî ismindeki zat bir yere uğramış, bir memlekete... Demiş ki:

(*Yâ diyâr*) “Ey memleket, ey diyar! (*Eyne ehlûke’l-evvelûn*) Hani senin evvelce içinde bir takım insanlar vardı ya, nerede onlar? (*Ve eyne ummâruke’l-mâdûn*) Şu büyük binaları yapanlar nerede? (*Ve eyne sükkânüke’l-akdemûn*) Hani burda oturan bir çok insanlar vardı. Onlar nereye gitti yahu? Yok bugün onlar burada...”

(*Fehetefe bihi hatifün*) Bir ses geliyor hatiften... Telefonun adı da hatiftir Araplarda; *hatif* derler. Ona da bir ses geliyor öyle, hatiften:

(*Enkataat âsâruhüm*) “Onların eserleri bitti. (*Ve beliyet tahte’ttürâbi ecsâmühüm*) O güzel cesedleri toprağın içerisinde eridi gitti. (*Ve bakıyet a’mâlühüm, kalâide fî a’nâkîhim*) O amelleri de boynuna asılı, bekliyorlar günlerini...”

Allah affetsin kusurlarımızı...

Onun için, büyüklerimiz hep ölümü düşünmeyi ondan tavsiye etmişler. Ölümü hatırından çıkarma, unutma! Adımını atarken ölümün gözünün önünde olsun. İşin sonu o... Onun için doğruluktan ayrılma!

k. Kimseden Bir Şey İsteme!

Hazret-i Ali Efendimiz'in de bir sözü var; onu da okuyayım:

وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ تَفَضَّلْ عَلَى مَنْ شِئْتَ
فَأَنْتَ أَمِيرُهُ وَاسْأَلْ عَمَّنْ شِئْتَ فَأَنْتَ أَسِيرُهُ
وَاسْتَغْنِ عَمَّنْ شِئْتَ فَإِنَّكَ نَظِيرُهُ

Demiş ki Hazret-i Ali Efendimiz:

1. (*Tefaddal alâ men şî'te*) İsteddiğine ver... İstediklerine ver; (*feente emîruhû*) onun emiri olursun sen! Amiri olursun yâni...
2. (*Ves'el ammen şî'te*) “İstediklerinden iste; (*feente esiruhû*) istediğin adamın esiri olursun!” Verir sana, sen de onun esirisin. Bunu böyle yap der. E, yapacaksın artık. Yapmamazlık elinden gelmez yâni...
3. (*Vestağni ammen şî'te*) “O da senin gibi adam, sen de onun gibisin. Ondan da müstağni ol! Çünkü, (*feinneke nazîruhû*) o da senin gibi, aynı... O da muhtaç, herkes de... Binâen aleyh, dileğini Allah'tan iste!” demiş.

Allah cümlemizi affetsin... Tevfikat-ı

samedaniyyesine mazhar etsin... Sevdđđi ve râzı olduğu kullarının arasına cümlemizi kabul etsin inşaallah...

Haaa, bugün İsmail Hakkı Hazretleri'nin yazdđđı günahları okuyorduk. Diyor ki:

“—Ramazan-ı Şerif'te amden her kim orucunu yerse, günahı kebairdir. Katli de caizdir.” diyor.

Katli de lâzımdır, katli... “Çünkü İslam'a hakarettir!” diyor. Alenen orucu yemek İslam'a hakarettir.

Diyor ki:

“—Ben yiyorum ya, Allah biliyor; neden saklayacađđım?”

Ooo, büyük cahillik... Saklıyacaksın! Müslümanların hakkına, hukukuna riayet lâzım! Bugün müslümanların orucu...

Eskiden hristiyanlar bile müslümanların yanında yemezlermiş, müslümanların oruç ayı diyerekten... E, bugünkü müslüman bunu yapınca, elbette katli caiz olacak!.. Allah hepimizi affetsin de, sevdiđđi kulları arasına cümlemizi kabul etsin inşaallah... İş orada...

Bugün bir efendi geldi. Başı çok ağrıyormuş birisinin... Orucu bozmak zorunda kalmış, hap yutmuş. Şuna sormuş, buna sormuş. Kimisi demiş, 61 gün tutması lâzım... Kimisi demiş, gününe gün tutması lâzım... Bize geldi, “Sen ne dersin?” dedi.

“—Ben bir şey diyemem! Fıkıh kitabında, öyle zarurette kalanların orucu bozmaları lâzım geldiđđi vakitte çareler var... O çarelere

başvurarakdan orucu bozar ve bir şey lazım gelmez. Keffaret lâzım gelmez, gününe gün tutar.” dedim.

Meselâ;

“—Azıcık tuz yersen keffaret lâzım gelir. Çok tuz yersen keffaret lâzım gelmez!” diyor.

“—Neden az tuz ile keffaret gerekiyor?”

Az tuz fayda verir; çok tuz zarar verir. Fayda verdiği için 61 gün, öteki zarar verdiği için bir gün...

El-fâtiha!

Mehmet Zahid KOTKU

03. 08. 1979 - İskenderpaşa Camii

(6 Ramazan 1399, Yatsıdan Önce)

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/Münebbihat Dersleri'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

